

ня адекватної інформації україномовним громадянам про етноси, які проживають на території України попередить факти прояву конфліктів на міжетнічному рівні, а також проявів ксенофобії, расизму та національної нетерпимості.

Література:

1. Багатокультурність і освіта. Перспективи запровадження засад полікультурності в системі середньої освіти України. Аналітичний огляд та рекомендації [Електронний ресурс] / за ред. О. Гриценка // Українські культурні дослідження. Експериментальна веб-сторінка науковців УЦКД. – Режим доступу : http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_3.php.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
3. Про зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень осіб, які виявили бажання ступати до вищих навчальних закладів України в 2010 році : Наказ від 26.06.2009 № 570 Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0635-09> %20(<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0246-10>
4. Хмелько В.Є. Лінгво-етнічна структура України : регіональні особливості й тенденції змін за роки незалежності / В.Є. Хмелько // Наукові записки. Том 32, Соціологічні науки / Національний університет «Киево-Могилянська академія». – Київ, 2004. – С. 3–15.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВИТИ В УКРАЇНІ

Шугайло Я. В.

*асистент кафедри педагогіки та психології професійної освіти
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

Засоби масової інформації є одним з провідних факторів соціалізації сучасної особистості. Вони впливають на розумову (когнітивну), поведінкову, установочну та фізіологічну сфери людини, що викликає різноманітні наслідки.

О.Петрунько [1] називає наступні наслідки впливу ЗМІ на дитячу і підліткову аудиторію: порушення пізнавальної функції, звуження кола пізнавальних інтересів; відволікання від реального життя, навчання, природних інтересів та обов'язків; інертність психіки; формування викривлених світоглядних цінностей та настановлень; наслідування агресивної, асоціальної поведінки медіагероїв; деформація морального розвитку та схильність до порушення морально-етичних норм; порушення соціальних контактів; специфічні прояви соціальної патології; раннє «одорослення» та рання сексуалізація дітей тощо. Л.Юр'єва,

Т.Большот [2] розрізняють такі наслідки як зниження інтелектуальних здібностей при вирішенні примітивних задач; зниження гнучкості пізнавальних процесів; виникнення залежної поведінки у разі надмірного залучення; деформація структури особистості; деструктивні форми поведінки тощо.

Подолати негативні наслідки впливу мас-медіа на соціалізацію можливо за умови критичного ставлення до них особистості, її медіаграмотності. Медіаграмотність є результатом медіаосвіти. Мета та завдання медіаосвіти значно ширші.

Першою країною, що започаткувала медіаосвіту (30-ті роки ХХ сторіччя) вчені вважають Великобританію. Предмет «медіаосвіта» вперше ввів в навчальну програму у 1959 році Маршал Маклюен у Канаді [3]. У 70-х роках ХХ сторіччя медіаосвіту впроваджують Сполучені Штати та Росія. Згодом медіаосвіта поширюється і у Європейських країнах.

В Україні перші кроки з розробки та впровадження медіаосвіти відбулися у 1999 році із створенням Інституту Екології масової інформації. До сьогоденного часу визначний внесок у розробку теоретичних та практичних аспектів вітчизняної медіаосвіти зробили Б.Потятинник, Г.Онкович, Л.Найдьонова та ін. Українськими науковцями розроблено підручник для студентів педагогічного профілю «Медіаосвіта та медіаграмотність», посібники для вчителів та школярів з медіакультури та медіаосвіти, у 2013 році створено портал «Медіаосвіта і медіаграмотність», проводяться щорічні науково-практичні конференції, робляться кроки і в медіаосвіті дорослих – наприклад, дистанційний навчальний курс «Стань медіа грамотним!»[3]. Попри усі здобутки Україна значно відрізняється від європейських країн у сфері медіаосвіти.

21 квітня 2016 року Президія Національної академії педагогічних наук України схвалила нову редакцію Концепції впровадження медіаосвіти в Україні. Однією з причин внесення змін виступило те, що Україна знаходиться у стані гібридної війни та значна кількість населення підлягає маніпулятивному впливу засобів масової інформації іншої держави. З 2011 року в Україні тривав експериментальний етап впровадження шкільної медіаосвіти, що охопив 250 загальноосвітніх навчальних закладів, у яких навчаються понад 40 тисяч учнів. У рамках даного етапу учням 10 класів викладалася дисципліна медіакультура. Наступний етап, що триватиме з 2017 по 2020 роки, ставить своїм завданням поступове укорінення медіаосвіти та стандартизацію її змісту. У 2021-2025 роках відбуватиметься подальший розвиток медіаосвіти та забезпечення її масового впровадження.

Повільне впровадження медіаосвіти пояснюється браком коштів, часу, відсутньою підготовкою вчителів. Резолюція Європейського парламенту з медіаграмотності у світі цифрових технологій [6] підкреслює, що медіаосвіта може здійснюватися, в першу чергу, медіаграмотними вчителями, що отримали відповідну підготовку у даній області. В Україні медіаосвіта забезпечується у переважній більшості вчителями-ентузіастами. Одним з ключових питань української медіаосвіти є визначення фахівців, що мають впроваджувати її як у середніх, так і у вищих навчальних закладах. Науковцями ведуться гострі деба-

ти, щодо переваг здійснення медіаосвітньої діяльності професійними журналістами, які якнайкраще розуміються на різноманітних медіа, вміють не тільки аналізувати, а й створювати медіа повідомлення, або педагогами і психологами, що розуміються на дидактиці, методиках викладання. Якщо ж жодна з спеціальностей не є підготовленою у повній мірі (як це є в Україні), то суспільство постало перед необхідністю підготовки фахівців з медіаосвіти з інтегрованою підготовкою з журналістики та педагогіки. Міністерство освіти і науки врешті решт має піти назустріч науковцям і виконати 6 і 9 рекомендації Паризької програми «мобілізувати усіх зацікавлених осіб у рамках освітньої системи» та «розвивати медіаосвіту та дослідження у вищій школі» [5].

Література:

1. Петрунько О.В. Актуальні проблеми сексуального виховання підлітків / О.В. Петрунько. – К.: ДЦССМ, 2004. – 80 с.
2. Юрьева Л.Н. Компьютерная зависимость: формирование, диагностика, коррекция и профилактика: Монография / Л.Н.Юрьева, Т.Ю.Большот. – Днепропетровск: Пороги, 2006. – 196с.
3. <http://irex.mocotms.com/>.
4. Захарчук Т. Історико-ретроспективний аналіз медіаосвітньої теорії та практики в контексті вітчизняних і зарубіжних тенденцій / Т.Захарчук // Педагогіка і психологія професійної освіти.-2009. – № 4. – С.205-215.
5. Ганна Онкович. Медіа-педагогіка и медіаосвіта: поширення у світі / Г.Онкович // Дивослово. – 2007. – № 6. – С. 2-4.
6. UNESCO Paris Agenda – Twelve Recommendation for Media Education (2007) http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/IMG/pdf/Parisagendaфин_en.pdf.
7. European Parliament resolution on 16 December 2008 on media literacy in a digital world <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0598+0+DOC+XML+V0//EN>.

ПРОФЕСІЙНІ ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Щербань А. Д.

*асистент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології
факультету психології, історії та соціології
Херсонського державного університету
м. Херсон, Україна*

У сучасній соціальній ситуації проблема ціннісних орієнтацій посідає одне з центральних місць у дослідженнях особистості як майбутнього професіонала. Фахівці соціальної сфери в своїй професійній діяльності орієнтуються на гуманістичні цінності, емпатію, толерантність. Спеціалісти, що кожного дня працюють